

РУТ
ЮНУС

Рутдикан китаб
Юнус пайгъамбрин
китаб

Библия илТибкІру Институт
Москва
2013

Рутдикан китаб
Юнус пайгъамбрин китаб

Фикрар-хиялариз:
ibt_inform@ibt.org.ru

ISBN 978-5-93943-191-0
© Институт перевода Библии, 2013

Сифте гаф

Гьюрматлу дустар!

Гирами Китабар дюн'яйиъ варитІан ги-
заф урхру ва гьюрматлу китабарикан садар
ву. Учв яшамиш шулайишваз, чан миллетдиз
ва хъапІрайи диндиз дилигди, гьарсар касдиз
дурар чан багъри чІалниинди урхуз мумкин-
вал тувну ккунду.

Гирами Китабари вари вахтари инсанарин
гъалабулугъ кайи суалариз: ухъу наънан вуш,
гъаз ухъу яшамиш шулаш, гъаз дюн'яйиъ гъам-
къан писвал аш ва писвалиин фици гъалиб
духъну ккундуш, – жаваб тувра.

Гирами Китабар (грек чІалниинди *Библия*
«китабар») — Иса Месигъдихъ хъугърударин
кІулин Китаб ву. Иса Месигъдикан чакан вуйи
китабариз ЦІийи Йикърар кІуру. Думу гъайиз
улихъ вахтнан китабариз Кюгъне Йикърар

кІуру. Саки Гирами Китабарин гизаф паяр мусурнарннрнзр кмндрн занн вун, нллагькн дурарнз Кьурьмнк кайн пайгьамбрарнкан ктнтурайн кнтарн гнзифсн гнрамн вун.

Бнблнн илтнбкІру ннстнтутдн (гнзиф чІаларнз Гнрамн Кнтарн илтнкІурайн ндарайн) 2010-пн йнсан «Цнннн Йнкрар» кнтарн табасаран чІалнннндрн чан гьанІну. Адагьун жарн кнтарннн ччвурар гьамун кнтарннн анхнрнмжн машнак кан. Хьан гьамунс ннстнтут табасаранарнз чпн багьрн чІалнннндрн Кьуньне Йнкрарннн кнтарн удубчІвувалннн гнзиф вун. Гьамун нзданннннз Кьуньне Йнкрарннн кьуб бнцІн кнтарн дахнл шула. Сабднъ Юнус пайгьамбрарнкан ктнбтура, хьан тмунубднъ — Давуд паччагьдрн анхун бабкан. Кнтарннн улнхь, дурарнъ фтнкан кІураш, гьанднсьнр фунун вахтнаъ араннз гьураннндар вуш, жнкрндрн мялумат тувра.

ннстнтутдн му кнтарн илтнбкІурн жафа гьнзнгдарнз чухсагьул кІура. Гьнт дурарнн жафа дав дарнбшрн!

Бнблнн илтнбкІру ннстнтут

Рутдикан китаб

Му гьядисийир Израилиъ, читин вахтар айиган, арайиз гъафидар ву. Гьаму гьядисийирилантина Израилиз, Рабби, чпинси, имбу халкъарин Аллагъра вуйивал аьгъю шулу. Раббийиз имбу халкъарра Чан веледарси багъади ву. Рут, жара миллетдин дишагъли, Израилиз даккни Муав халкъдикан вуйи. Аммаки Рутди, чан ккунивалиинди ва вафалувалиинди, Израилиъ чаз гьюрмат-хатир гъазанмиш апГуру. Аьхириъ дугъкан, машгъур вуйи Давуд паччагъдин аьхю баб шулу.*

* Жугътарин Аллагъдиз вуйи жини ччвур айи. Думу ччвур пуб гъадагъа вуйи. Думу ччвурнан ерина дурари «РАББИ» кГуйи.

Элималикдин хизан Муавдиз гъягъюб

1 ¹ Регьбрари гьюкум гъабхурайи вахтари Израилиъ гаш абхъру. Сар кас, чан хпирна кьюр байра хъади, Иудея уълкейиъ айи Вифлеем шагъриъ яшамиш шулайи. Думу Муав уълкейиз удучІвну гъягъюру. ² Думу адмиийин ччвур Элималик, хпирин ччвур Науми, хъа баярин ччвурар Махлун ва Килеун вуйи; дурар Иудеяйин Вифлеемдиъ айи Ефрафа тухмиан вуйи. Дурар Муавдиз гъюру ва гъадушваъ гъузру.

³ Наумийин жилир Элималик йикІуру, ва думу чан кьюрид баяр хъади гъузру. ⁴ Дурари чпиз швушварди муаварин шубар хуру. Сариз Урпа кІуйи, хъа тмунуриз – Рут. Душваъ дурар йицІуд йисанкъан яшамиш шулу. ⁵ Хъа дугъан кьюрид баярра, Махлунна Килеун, йихуру. Гъамци думу жилирихъна баярихъ мягърум шулу.

Науми Вифлеемдиз къяляхъ гъюб

⁶ Наумийиз, РАББИ Чан халкъдин гъайгъушнаъ гъахъну ва дурариз уъл тувну, кІури, ебхъуру. Думу, чан швушварра хъади, чан ватандиз къяляхъ хътакуз гъязур шулу.

⁷Швушварра хъади думу учв яшамиш шулайишв'ан удучІуру. Дурар Иудеяйин жилариина къяляхъ хътакури рякьюъ айиган, ⁸Наумийи чан швушвариз кІуру:

– Къяляхъ хъадакай, гъарсар чан дадайин хулаз гъарахри. Узухъди ва ихъ гъийихдари-хъди учву фици гъахънуш, гъит РАББИЙИРА учвуз гъаци уж'вал апІри! ⁹Гъит РАББИЙИ учвуз гъарсариз жвуван жилирин хулаъ бина бихъруси апІри!

Хъа Наумийи дурариз макарра гъапІу. Ам-маки дурар гъарай гъитІибккну, гъишу, ¹⁰ва дишагълийири гъапи:

– Ваъ, учу увухъди яв халкъдихъна гъюрча.

¹¹Наумийи кІуруки:

– Къяляхъ хъадакай, йиз шубар; гъаз ву ичв узухъди дуфну? Учвуз жилар хъуз узу хъана баяр апІузахъа? ¹²Къяляхъ хъадакай, йиз шубар, гъарахай, узу сарун швуваз гъягъюз къаби гъахъунза. Гъеле узу: «миж кмизук» гъапни-йишра, ва гъаму йишван жилирихъди духъну хъа баяр гъапІнийишра, ¹³дурар ахю шайиз, учву ккилигури гъузуб дюз вуйинхъа? Гъаз ву

* ^{1:11} БицІидар дархъиди ахю чве гъакІиган, дугъан хпир тмуну чвуччву гъадагъру аьдат айи.

ичв, швуваз дурушри, ккилигури гъузну? Ваъ,
йиз шубар, йиз къисмат учвуз гъагъиб хъибди,
фицики РАББИ кършу духъназуз.

¹⁴ Дурар, гъарай гъитГибккну, хъана ишуз
хъюгъю. Вушра Урпа чан сижарихъан, макар
дапІну, хътакуру, хъа Рут гъузру.

¹⁵ Наумийи Рутдиз гъапи:

– Магъа яв хвани чан халкъдихъна ва чан
аллагъарихъна* къяляхъ хътакну; увура яв хва-
нийин къяляхъди хъадак.

¹⁶ Амма Рутди гъапи:

– Уву дитну, узуз хъадак макІан,
уву наана гъушиш, узура гъадина
гъидиза,

уву наан яшамиш шулуш, узура
гъадушваъ яшамиш хъидиза;
яв халкъ – йиз халкъ

ва яв Аллагъ йиз Аллагъ хъиди;

¹⁷ уву йикІрушваъ, узура йикІиди ва
гъадушваъ кивиди;

гъаци дарш, гъит РАББИЙИН хъял
уз'ин алабхъри –

саб аъжалитІан узу увхъан жара апІидар.

* Гизаф аллагъар айи диндиъ аллагъарикан сар.

¹⁸ Наумийи, дугъу чахъди гъзуз ижмиди гъял дапІнайиб дябкъну, сарун дугъ'ин маш илипундаи. ¹⁹ Хъа, Вифлеемдиз гъяйизкъан, къюридра рякъюъ гъаши. Дурар Вифлеемдиз гъафиган, вари шагъур гъяракатнаъ абхъу. Дишагълийири гъамци кІуи: «Му Науми дайин?» ²⁰ Дугъу дурариз гъапи:

– Узуз Науми (кІваз манир) макІанай, хъа Мара (къутІкълир) йипай, гъаз гъапиш Къудратлуйи зурба дерд тувунзуз; ²¹ мушв'ан удучІвруган, вари айзуз, хъа РАББИЙИ ичІиди къяляхъ гъапІунзу. Узуз Науми гъаз пидихъа, РАББИЙИ узухъди гъам зигуз гъитган. Къудратлуйи узу бедбахт гъапІну!

²² Магъа гъамци Науми къяляхъ гъафи. Дугъахъди Муав уълкейиан чан швушв муав Рутра гъафи. Дурар Вифлеемдиз, мух убгуз хъюгънайиган, гъафнийи.

Рутна Вауз чиб-чпиз алахъуб

2 ¹ Наумийихъ чан жилир Элималикдин тухмиан бегъем гъюрмат айи девлетлу кас хъайи. Дугъан ччвур Вауз вуйи. ² Муав миллетдиган вуйи Рутди Наумийиз кІуру:

– Узу, хутІлариина душну, узуз чІалра даркІ-рурин къяляхъди мухан кІулар уч апІидикІана?

Дугъу:

– Гъарах, йиз риш, – гъапи.

³Думу гъушу ва иган убгрударин къяляхъди кІулар дюхюз хъюгъю.

Гъаци гъабхънуки, му хутІил Элималикдин багахълу Вааздинуб вуйи. ⁴Магъа, Вифлеем-диан Вааз гъюру ва иган убгрудариз:

– РАББИ учвухъди ишри! – пну салам тувру.

Дурари дугъаз:

– РАББИЙИ увуз уж’вал апІри! – пну жаваб тувру.

⁵Дугъу иган убгрударин ахъюрихъан гъерхру:

– Гъатму жигъил дишагъли шлинур ву?

⁶Иган убгрударин ахъюри жаваб туву:

– Му жигъил муав дишагъли Наумийихъди Муав уълкейиан дуфнайир ву. ⁷Дугъу: “Иган убгрударин къяляхъди мухан кІулар уч апІуз хай шулин?”, пну, гъерхнийи. Ва, гвачІнианмина хъюгъну гъамусдиз гъамшваъ а; сирниккнакъан гъяри шулдар.

⁸Хъа Ваазди Рутдиз гъапи:

– Хъебехъ узухъ, йиз риш, кІулар дюхюз жара хутІлиина мягъан, мушвлан муулдучІван, йиз гъуллугънаъ айи дишагълийирихъди гъамшваъ гъуз; ⁹дурар фуну хутІлизди гъягъюруш лиг ва гъадрарихъди гъарах. Магъа,

увук мукучанай кІури, узу йиз иган убгрудариризра дупназа. Увуз шид ккун гъабхьиган, йиз иган убгрудари ацІу гварарихьна гъарах ва увура убхъ.

¹⁰ Дугъу ис духъну, жилиинакъан икрам апІури гъапи:

– Узу жара миллетдинур вушра, узу къабул апІузкъан яв улихъ фтиинди ужувлаз лайикъ гъахъну?

¹¹ Вуазди жаваб туву:

– Узуз, яв жилир йикІбан къяляхъ уву яв сижариз гъапІу варибдикан, уву яв адаш, яв дада, яв ватан дипну, увуз гъамусдиз абгъдру халкъдихьна гъюбкан, деебхъназуз. ¹² Гъит РАББИЙИ увуз, яв гъадму ляхниз дилигну, туври! Уву Израилин Аллагъ РАББИЙИХЪНА, Дугъан хлинццарикк архаин хъпан бадали, дуфнайир вува. Гъит увуз Дугъхъан гъубкІну вуйи къимат ибшри!

¹³ Дугъу гъапи:

– Йиз абхюр, увуз гъамциб уж’вал улупваки! Уву узу ккаарцунва. Яв гъуллугънаъ айи дишагълийирин гъич саринра ккайир даршра, йиз, яв лукІран, кІваъ айиси гъапунва.

¹⁴ Лисундин вахтна Вуазди дугъаз гъапи:

– Уъл ипІуз мина гъач. Кубсри ипІин.

Думу иган убгрударин багахь деъру. Вуазди дугъаз кІурицІ тувру, дугъу ипІуру, ащІру, ва хъирибгънура гъубзру. ¹⁵ Хъа мухан кІулар уч апІуз хъюгъру. Вуазди чан иган убгрудариз гъамциб буйругъ тувру: «Шиларин арйиригъра уч апІуз гъитай. Дугъаз гиран макадапІанай. ¹⁶ Шиларигъянра гъядахъруси апІинай, гъадгъаз гъитай, гъит уч апІри, люкънар мапІанай».

¹⁷ Гъамци дугъу хъяхъдиз уч апІури гъахъну, хъа уч гъапІдар гъадушв'ин ктІишуру, ва йирхъуб сеъкъан мух шулу. ¹⁸ Думу мух хулаз хуру, ва гъабхиб сижариз рябкъюру. Ва Рутди, лисундин вахтна чав гъипІубдикан дубхну, дугъазра тувру. ¹⁹ Сижари дугъхъан гъерхру:

– Гъи уву наан кІулар уч гъапІунва, наан гъилихунва? Уву къабул гъапІур ужувлакк ккахъривувч!

Рутди чан сижариз, чав наан ляхин гъапІнуш, ктибтуру:

– Узу гъи гъилиху адмийин ччвур Вуаз вуйи.

²⁰ Хъа Наумийи чан швушваз гъапи:

– Уж'вал ибشري дугъаз РАББИЙИХЪАН!
Думу чІивидаризра, гъийихдаризра вафалу ву.
Хъасин Наумийи дугъаз кІуру:

– Думу адми ихъ багахьлу, ихъ гъайгъу зиг-
рударикан* сар ву.

²¹ Муав Рутди чан сижариз кІуру:

– Гъеле дугъу узуз гъапнура ву: „Игнар
ккудукІайизкъан, йиз гъуллугънаъ айидари-
хъди гъуз“.

²² Хъа Наумийи чан швушваз гъапи:

– Дугъан гъуллугънаъ айидарихъди гъягъюб
ужуб апІурава, йиз риш, жарадарин хутІлариин
увуз гиран ктапІуб мумкин ву.

²³ Дугъу Вуаздин гъуллугънаъ айи дишагъ-
лийирихъди, муханна дяхнин игнар ккуду-
кІайизкъан, кІулар уч апІуру. Дидхъан думу
сижарихъди хулаъ гъузру.

* 2:20 Мусайин Къанундиинди гъарсар касдихъ
гъайгъу зигру багахьлу духъну ккундийи. Эгер
бицІидар хъадру кас гъакІиш, гъайгъу зигру ба-
гахьлуйи дугъан тум давам дапІну ккундийи.
Думу ачІни гъахъи хпир чаз дитуз буржлу вуйи.
Думу дишагълийикан гъахъи сарпи бай гъакІирин
бай вуди гъисаб апІуйи. Хъа эгерки сар кас чан
хутІил касибвалиан масу тувуз мажбур шули гъаб-
хъиш, гъайгъу зигру багахьлуйи думу гъадабгъну
ккундийи.

Рутна Вуаз раццаѡ

3 ¹Наумийи Рутдиз кІуру:

– Йиз риш, увуз рягъят хъпан бадали, яв бин ккебгънийиш, ужу даршлийин? ² Магъа Вуаз, дугъан гъуллугънаѡ айи дишагълийирихъди уву гъахъунва, думу ихъ гъайгъу зигруп даринхъа? Хябяхъди дугъу раццаѡ чан мух микІлахъ гъипра. ³ ДижикІну, ицци ниар кадатну, яв уччудар палтар алахъну, рацц’ина кудучІв, аммаки ипІуб-убхъуб апІайиз дугъаз уву рякъруси мапІан. ⁴ Думу дахърушв аьгъю апІин ва, ахуз дахъиган, душну, дугъан ликариин илипнайиб алдабгъну, увура дахъ. Хъасин уву гъапІну ккундуш, дугъу пидивуз.

⁵ Рутди дугъаз:

– Уву гъапибси вари апІидиза, – кІуру.

⁶ Рут рацц’ина гъушу ва вари чаз сижари гъапибси апІуру. ⁷ Вуазди гъипІу, гъубхъу, гъялар ачухъ гъахъи, хъа гъушу ва таяйихъ ахуз дахъу. Ихтиятди Рутра дина гъафи. Дугъу дугъан ликарилан алдабгъу, учвра дахъу. ⁸ ГъацІишваринган думу хъиргру, илдицуру, фу лигурва, чан ликарихъ дишагъли дахъна.

⁹ Хъа Вуазди гъерхру:

– Фуж вува?

Дугъу гъапи:

– Рут вуза, яв лукІ, узу яв хлинщиккна гъадагъ, фицики уву йиз гъайгъу зигру багахьлу вува.

¹⁰ Вуазди кІуру:

– РАББИЙИХЪАН уж’вал дурубкънайир вува, йиз риш! Гъаму яв вафалувал, мугагъ-назІан хъа мюгъкам шлуси гъапІунва, фицики уву, касиб вушра, девлетлу вушра, жигъил агури гъахъундарва; ¹¹ гъаци вуйиган, йиз риш, гучІ мапІан, уву тІалаб гъапІуб вари апІидиза. Йиз халкъдин варидарин мелзниин уву абурлу дишагъли вуди алва. ¹² Дюз ву, узу яв гъайгъу зигру багахьлу вуза. Амма узутІан багахъ вуйир а. ¹³ Ахъли гъуз, закур, эгер уву дугъу къабул гъапІиш, ужу ву, гъит къабул апІри, хъа эгер уву къабул апІуз ккун дархъиш, узу къабул апІарзаву. Гаф тувраза, РАББИ чІивир вуйирси, йиз гафарра кІулиз адагъидиза! ГвачІиндизкъан ах.

¹⁴ Думу дугъан ликарихъ даахну гъузу, хъа чиб-чпи рякъюри-дярякъри акв хъайиз, гъудужвуру.

Вуазди фикир гъапІу: “Гъит рацц’ина дишагъли гъюбкан саризра аьгъю дарибшри”. ¹⁵ Хъа кІуру:

– Яв зиълан илипнайи шал ча, ккибис.

Дугъу ккибису ва Вуазди душвазди йицИи-кьюб сеъ мух аьху ва дугъан къял'ин иливу, шагъриз гъушу. ¹⁶Хъа Рут чан сижарихъна гъюру. Сижари: «Фу гъабхьи, йиз риш?» – пну, гъерхру. Дугъу, Вуазди чаз фу гъапІнуш, вари ктибтуру. ¹⁷Хъа кІуру:

– Дугъу гъаму йицИикьюб сеъ мух тувунзуз ва: «Яв сижарихъна ичИи хилди мягъян», – гъа-пунзуз.

¹⁸Сижари гъапи:

– СацИиб дийигъ, йиз риш, му ляхин фици ккудубкІуруш, лигарва, фицики гъи му ляхин гъял дарапІди думу сикин хъидар.

Вуазди Рут чаз хпирди гъадагъуб

4 ¹Вуаз шагърин халкъ уч шлу урарихъна удучІву ва деу. Магъа багхъантина чав кІу-райи гъадму гъайгъу зигру багахълу гъярайи. Вуазди дугъаз гъапи:

– Я мирас, мина гъач гъеле, деъ гъамушвахъ.

Думу гъафи ва деу. ²Вуазди, шагърин агъ-сакълар йицІур касдиз гъач дупну, кІуру:

– Гъамшвахъ деай.

Дурарра деъру. ³Хъа Вуазди думу гъайгъу зигру багахълуйиз кІуру:

– Муавдиан къяляхъ дуфнайи Наумийи ихъ мирас Элималикдин хутІил масу тувра.
⁴Узу увуз хабар дебккраза ва пуз ккундазуз: гъамшвахъ деънайидарин ва агъсакъларин улихъ, гъадму хутІил гъадабгъ, кІуразавуз. Эгер увуз гъадабгъуз ккундуш, гъадабгъ, хъа эгер ккундарш, узукна йип, узуз аьгъю ибшри. Думу гъадабгъуз увузтІан ихтияр адар, увлан алдабхъуб – узуз.

Дугъу:

– Узу гъадабгъурза, – гъапи.

⁵Хъа Вуазди кІуру:

– Уву Наумийихъан хутІил гъадабгъиш, чан мулкнаъ дукІнайирин ччвур давам апІбан бадали, дугъан ачІни гъахъи муав Рутра хпирди гъадагъуб алабхъуравуин.

⁶Хъа думу гъайгъу зигрури кІуру:

– Йиз мулк кам дархъбан бадали, узхъан думу хпирди гъадагъуз шулдарзухъан. Уву къабул апІин думуна хутІил, фицики узхъан къабул апІуз хъибдар.

⁷Саб мутму гъадабгъруган ва гъюдюхруган, гъадму ляхин тамам хъуб улупбан бадали му- ганаз Израилиъ гъамциб аьдат айи: сари чан сабнуб ликриин алабхъруб илдибтну тмунуриз тувуйи. Му аьдатну Израилиъ, гъамцдар ляхнар

тасдикъ апІувал улупуйи. ⁸Хъа думу гъайгъу зигрури Вуаздиз гъапи:

– Уву гъадабгъ.

Хъа чан ликриин алиб илдибтну дугъахъна туву. ⁹Хъасин Вуазди агъсакълариз ва вари адмийириз гъапи:

– Учву гъамус узу Наумийихъан Элималикдинуб вари ва Килеундинубна Махлундинуб вари гъадабгъурайивалин шагьидар вучва. ¹⁰ДукІнайирин мулкнаъ чан ччвур гъубзбан бадали ва чан багъри юрднаан ва чан мирасарин арайиан чан ччвур дудрубгбан бадали, узу гъацира, узуз хпирди, Махлундин ачІни гъахъи муав Рут гъадагъураза – гъи учву мидин шагьидар вучва.

¹¹Урарихъ хъайи адмийири ва агъсакълари гъапи:

– Учү шагьидар гъахъунча. Гъит РАББИЙИ увуз яв хулаъ учІвру хпирикан, Израилин хал ккебгъу къюрид дишагълийирсир, Рахилна Лиясир, хпир кадаъри! Ефрафайиъ девлет уч апІин, ва гъит Вифлеемдиъ яв ччвур адлу ибшри! ¹²Ва яв хал, РАББИЙИ увуз туву гъадму жигъил дишагълийилантина гъахъи насларилан, Ягъудайиз Тамар бабкан гъахи Перецдин халси ибшрияв!

¹³ Вуазди Рут гџадагџуру, дугџкан дугџаз хпир шулу. Думу дугџахџди шулу. РАББИЙИ дугџаз бицІир тувру, ва Рутди бай апІуру. ¹⁴Хџа дишагџлийири Наумийиз кІуру:

– Уву гџайгџу зигрур хџтарди гџидриту РАББИ аднаџ ишри! Ва гџит дугџан ччвур Израилиџ заан ибшри! ¹⁵Думу яв юкІв шад апІур, яв къабивалиџ увуз уџл туврур хџиди. Думу уву ккуни яв швушву гџапІур ву. Яв швушв увуз ургур байТан зина ву!

¹⁶Думу бицІир Наумийи чахџна гџадагџуру, чан хабахџ хџитру, ва гџамци уџрхюру. ¹⁷Гџунши дишагџлийири кІури гџахџну: «Наумийиз бай гџахџну». Дугџаз Обед кІуру ччвурра тувнийи. Думу Давуддин адаш вуйи Ессеин адаш ву.

¹⁸Ва магџа Перецарин тухум: Перецдин бай Гџецрон, ¹⁹Гџецрондин бай Арам, Арамдин бай Амминадаб, ²⁰Амминадабдин бай Нецрон, Нецрондин бай Салман, ²¹Салмандин бай Вуаз, Вуаздин бай Обед, ²²Обеддин бай Ессе, Ессеин бай Давуд ву.

Юнус пайгъамбрин китаб

Юнус пайгъамбрин китаб «Кюгъне Йикъ-рариъ» айи жара пайгъамбрарин китабарсиб дар. Пайгъамбар Раббийихъ хънебехъбакан вуйиб дидиъ гъаму сабтІан адар.

Ниневия шагърин агъалйириз, думуккидипу-ру, пубан бадали, Раббийи дина Юнус гъаъру. Хъа Юнусдиз дина гъягъюз ккун гъабхъундар, гъаз гъапиш Ниневия Израилихъди душманвалиъ айи Ассирияйин меркез вуйи. Юнус, шагърин агъалйирин пис ляхнариз лигну, Раббийи думуккидипбаз ккилигурайи. Амма Раббийи аъламатнан гъядисйирилантина рягъимлувал вартІан заан вуйивалин ва жилиин али вари халкъарра Чан веледарси багъалу вуйивалин Юнус гъаври тІаъну.

Юнус РАББИЙИХЪ хъпехъундар

1 ¹ Саб ражари Амиттайин бай Юнусдиз РАББИЙИН гаф гъюру:

² – Гъамусяаѳт Ниневия* кІуру зурба ша-гъриз гъарах, душван агъалйириз Узу амур гъапІубдикан кидибт, фицики дурарин пис ляхнарикан Узухъна хабар дуфна.

³ Амма Юнусдиз РАББИЙИХЪАН гъадмуся-аѳт Таршишдиз** гъергуз ккун гъабхъну. Думу, Яффайиз душну, Таршишдиз гъябгъру гими даб-гну, чахъан рубкъру гъякъи тувну, РАББИЙИ-ХЪАН Таршишдиз гъергбан бадали, дидиѳ эъну.

⁴ Хъа РАББИЙИ гъациб микІ гъитІибккнун-ки – гъюл’ина, гими гъамус-хъа уьбгъюр, кІурусиб тІурфан гъудубжвнийи. ⁵ Гимичйириз гучІ гъаб-хъи, гъарсарчан аллагъдиз*** ккарагуз ва, гими пчІу хъпан бадали, дидиѳ айи шей’ар гъюлиз гатІахъуз хъюгъю; хъа Юнус кІуруш, гимийин сабуну ху-лаз ктучІвну, дахъну, дерин нивкІуз гъушнийи.

* 1:2 Ниневия Израилихъди гъарган душманвалиѳ айи Ассирияйин меркез ву.

** 1:3 Таршиш Ниневияйиз къаршу терефнаѳ, Ис-панияйиѳ айи шагъур ву.

*** 1:5 Гизаф аллагъар айи диндиѳ аллагъарикан сар.

⁶ Юнусдихъна гимийин ахъюр гъафну ва гъапну:

– Уву гъаз даахнава? Гъудужв, увура яв аллагъдиз ккараг; белки, дугъан ухъу кІваин шул, ва ухъу чІивиди гъузур.

⁷ Хъа гимичйири сари-сариз гъапну:

– Гъачай, му къаза ухъ'ина фуж себеб вуди гъафнуш, аьгъю апІуз, тупут ипурхъа.

Тупут ипнийи – ва Юнусдиин алабхъу.

⁸ Думуган дурари дугъаз гъапну:

– Шлин кІуллантина уч'ина му къаза гъафнуш! Уву наънан гъафир вуш, йип. Яв кеспи-пише фу вуяв? Фуну уълкейиан, фуну халкъдикан вува?

⁹ Ва дугъу дурариз жаваб тувру:

– Узу жугъуд вуза, гъюлна къурамат яратмиш гъапІу Заварин РАББИ вуйи Аллагъдихъан гучІ айир вуза.

¹⁰ Юнусди инсанариз, РАББИЙИХЪАН гьерграйир вуза, гъапиган, дурарик ахъю гучІ ва гъалабулугъ кабхъу, ва дурари дугъаз гъапну:

– Уву мици гъаз гъапІунва?

¹¹ Ва гъапну дурари:

– Гъамус гъюл яваш хъпан бадали, учу увкан гъапІну ккунду?

Лигру гьялариан, гьюл гьич яваш хьуз ккадайи. ¹² Думуган Юнусди дурариз гьапну:

– Дидисну, узу гьюлизди гатІахъай ва гьюл ичв улихъ яваш хьибди, аьгъязуз, диди му тІурфан йиз кІуллантина ккебгъуб ву.

¹³ Хъа гимичйири кІуруш, кьурамаатдиина ухди хьуркъбан бадали, гими хъапІру къасйирин гьяракат шлубкъан артухъ апІурайи, амма зегьметар дав вуйи – дици апІбахъ, гьюлин тІурфан, аьксина вуди, гужал шуйи. ¹⁴ Мици шули гьябкъган, дурар РАББИЙИХЪИНДИ илтІикІну:

– Увуз миннат, РАББИ! Гьаму касдин кІуллантина учура йихуз мигъитан! Учу тахсир ктру му кас гьакІиш, учуз жаза мутувана. Уву, РАББИ, Увуз ккуниб апІрур вува.

¹⁵ Хъа дурари Юнус, дидисну, гьюлизди гатІахъну, ва гьюлин тьонтвал яваш шулу.

¹⁶ Дурариз РАББИЙИХЪАН ахю гучІ гьабхъну, дурари РАББИЙИЗ гьурбанар гьапІну ва хъана апІуз гаф тувну.

Юнус ккарагуб

2 ¹ РАББИЙИ, гьапІну, ахю балугъихъди Юнус хътІюкьюз гьитнийи; ва Юнус шубуд йигъанна шубуд йишван ахю балугъин фуниъ

гъузу. ²Юнусди, дидин фун'ан чан РАББИ Аллагъдиз ккарагури, ³гъамци гъапи:

– Хажалатнаъ, я РАББИ, Увухъна илтИкІунза, ва Уву узуз жаваб тувунва; гъачИдарин дюн'яйиан гъарай гъапІза, ва Увуз йиз дих гъеебхъвуз. ⁴Узу дегънайиз, гъюлин кІваз гатІахъунва, штун гъатари къялаъ тІаънайзу, вари Яв штар, вари Яв лепйир йиз зиълантина гъягъюйи. ⁵Ва фикир гъапІунза: узу Яв уларихъан марцц дапІна, амма узуз Яв Гирами хал хъана рябкъидизуз. ⁶Шид дюдеригъна дуфнайиз, кІан ккадрушваригъ гъяхъназу; гъюлин укІар-шуршмар кІуллан илдижнайиз. ⁷Дагъларин ччиварихънакъан гъюлин дегънйириз ис гъахъунза, жили гъаргандиз чан рякъяр хъяркъюнзуз. Амма Уву, йиз РАББИ, йиз Аллагъ, йиз жан накъвдиан адабгъунва! ⁸Йиз рюгъ аъзабнаъ ади, ил улдубтІурайиган, РАББИ кІваин гъапІунза, ва йиз ккарагуб Увухъна, Яв Гирами хулаз гъурубкъну. ⁹КучІлин ужуз аллагъариз гъюрмат апІурайидари чпиз гъапІу рягъим кІваълан гъапІнийи, ¹⁰хъа узу тярифнан гафниинди Увуз гъурбан апІурза: туву гаф тамам апІурза. Инсан урхювал РАББИЙИН ихтиярнаъ а!

¹¹Амур гъапну РАББИЙИ балугъиз, ва ди-ди Юнус чан айтІан къураматдиинди идитну.

Юнус Ниневияйиз

З ¹Юнусдиз РАББИЙИН гаф хъанара гъюру:
²– Гъамусяаьт Ниневия кІуру зурба шагъриз
 гъарах ва душваь дуариз Узу амур гъапІубди-
 кан кидибт.

³Юнус, гъадмусяаьт РАББИЙИ гъаписи, Ни-
 невияйиз гъушну. Ниневия зурба ахю шагъур
 вуйи, дидлан илдицури, шубуд йигъ гъябгъюйи.
⁴Ва Юнус йигъандин арайиь, гъамци кІури,
 чахъан шлубкъан лицуз хъюгъну:

– ЯгъчІвур йигълан Ниневия ккадабхъиди!

⁵Ниневиялуйир Аллагъдин гафнахъ хъугъну.
 БицІидарилан ахюдариина, варидари ушвар
 дисуз хъюгъну, ва, швумалвалин лишан вуди,
 ирин палат алабхъну. ⁶Думу гаф Ниневия-
 йин паччагъдихънара гъурубкъган, паччагъра,
 чан тахтналан улдучІвну, паччагъдин палат
 илдибтну, ирин палат алабхъну, рюкъдиин
 деъну, ⁷ва паччагъдинна паччагълугъдин гъул-
 лугъчйирин терефнаан Ниневияйиь гъамциб
 буйругъ апІуз гъитну: «Я инсанари, я чІатху я
 жвилли мал-гъарайи, фукІа дирипІри, дуруб-
 хъри, чІуарайи даришри, ⁸ва ирин палат али
 инсанарина мал-гъарайи, Аллагъдиз ижмиди
 ккарагри. Гъит гъарсар кас писвал апІбан ва

инсафсузвалин рѣкъхъан хъадакри. ⁹ Шлиз аьгъя, белки, Аллагъди чан къаст дигиш апІур ва чан убхъурайи хъял ухъ'ина гъюз гъидритур ва ухъу чІивиди гъузур».

¹⁰ Ва Аллагъдиз дурарин ляхнар дяркъну, дурар чІуру рѣкъ'ан удучІвуб аьгъю гъабхъну дурарин язухъ дапІну, дурар Чав улупу къаза-йиккан азад гъапІну.

Юнусдиз РАББИЙИКАН хъял гъюб

4 ¹Му аьгъвалатну Юнус хъюлу урхъури дер-ккнайи. ²Ва дугъу, ккарагури, РАББИЙИЗ гъапну:

– Я РАББИ! Узу гъеле йиз уьлкейиь имиди, гъамци шлуб аьгъяйзуз. Гъаддиз узу Таршишдиз гъажаргънийза. Уву кІваъ ккунивал айи, рягъим-лу, хъял дебккру, язухъ апІру Аллагъ вуйивал ва Увуз мициб мусибат даккнивал аьгъяйзуз. ³Ва гъамус, РАББИ, йиз жандиан рюгъ адабгъ, гъаз гъапиш, мици гъузайиз, узуз йикІуб ужу вуйиз.

⁴Ва гъапну РАББИЙИ:

– Хъа увуз гъаз хъял гъафунвуз?

⁵Юнус шагъриан удучІвну, шагъриз фу шу-луш, рябкъбан бадали, ригъ гъудубчІвру тереф-наъ чаз пажсиб дапІну, дидин сирникк деъру.

⁶Хъа РАББИ Аллагъди саб набатат ктубчІвуз

гъитну, ва думу, Юнус хъялкканна дерднаккан азад апІбан бадали, дугъан кІул’ина сирин гъю- руси, за гъабхъну. ⁷Хъа Аллагъди гъаци дебккнуки, хъайигъан ахсрар ккиврайиган мялхъви наба- татдин ччивар ккидитІну, ва думу гъеебщцну. ⁸Ригъ гъудубчІвиган, Аллагъди думу гъудубчІву терефнаан гъати микІ гъапІну, ва ригъди Юнус- дин кІул абгуз хъюбгъну, думу гъаци инжиг гъахънуки – чаз аъжал ккун гъапІну ва гъапну:

– Мици гъузайиз, узуз йикІуб ужу вуйиз!

⁹Ва Аллагъди Юнусдиз гъапну:

– Хъа увуз гъадму набатат гъеебщцну кІури, хъял гъафнийвуз?

Дугъу жаваб тувну:

– ЙикІузкъан!

¹⁰Ва думуган РАББИЙИ гъапну:

– Уву, яв хил ктарди, уву гъайгъу дизригди, сад йишван кудубчІвну, хъайишван гъудубгу набататдин язухъ апІурава. ¹¹Хъа Узхъан арччул хил гагулихъан жара апІуз аьгъдру варжна къад агъзуртІан артухъ инсанар ва гизаф мал-гъара айи зурба Ниневия шагърин язухъ дарапІри гъузуз шулин?